

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 81/2009,**annettu 14 päivänä tammikuuta 2009,****asetuksen (EY) N:o 562/2006 muuttamisesta viisumitietojärjestelmän (VIS) Schengenin rajasäännösten mukaisen käytön osalta**

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 2 kohdan a alakohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽¹⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevasta yhteisön säännöstöstä (Schengenin rajasäännöstö) 15 päivänä maaliskuuta 2006 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 562/2006 ⁽²⁾ säädetään edellytyksistä, perusteista ja yksityiskohtaisista säännöistä, joilla säännellään rajanylityspaikoissa suoritettavia tarkastuksia ja rajavalvontaa, mukaan lukien Schengenin tietojärjestelmässä tehtävät tarkistukset.
- (2) Viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 767/2008 ⁽³⁾ (VIS-asetus) pyritään parantamaan yhteisen viisumipolitiikan täytäntöönpanoa. Asetuksen mukaan viisumitietojärjestelmän on tarkoitus helpottaa sekä ulkorajoilla sijaitsevilla rajanylityspaikoissa tehtäviä tarkastuksia että petosten torjuntaa.
- (3) Asetuksessa (EY) N:o 767/2008 vahvistetaan hakuperusteet ja edellytykset, joiden mukaisesti ulkorajoilla sijaitsevilla rajanylityspaikoissa tarkastuksia tekeillä toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus tutustua tietoihin tarkistaakseen viisumin haltijan henkilöllisyyden, viisumin aitouden ja sen, täyttyvätkö maahantulon edellytykset, sekä tunnistaa henkilöt, jotka mahdollisesti eivät täytä tai eivät enää täytä jäsenvaltioiden alueelle tulon, siellä oleskelun tai asumisen edellytyksiä.
- (4) Viisumitietojärjestelmän käytöstä ulkorajoilla olisi säädetävä, koska ainoastaan sormenjäljet tarkistamalla voidaan varmuudella todeta, että Schengenin alueelle pyrkivä henkilö on se henkilö, jolle kyseinen viisumi on myönnetty.

- (5) Rajavartijoiden olisi hyödynnettävä kaikkia käytettävissä olevia tietoja, mukaan lukien viisumitietojärjestelmässä olevat tiedot, voidakseen tarkistaa, täyttyvätkö asetuksen (EY) N:o 562/2006 5 artiklassa säädetyt kolmansien maiden kansalaisia koskevat maahantuloedellytykset, ja hoitaakseen tehtävänsä onnistuneesti.
- (6) Jotta voidaan välttää sellaisten rajanylityspaikkojen kiertäminen, joissa viisumitietojärjestelmä on käytössä, ja varmistaa viisumitietojärjestelmän tehokas toiminta, on erityisen tärkeää, että viisumitietojärjestelmää käytetään yhdenmukaisesti, kun ulkorajoilla tehdään maahantulotarkastuksia.
- (7) Viisumitietojärjestelmän käytön olisi oltava pakollista maahantulotarkastuksissa ulkorajoilla, koska tapauksissa, joissa henkilö tekee useita viisumihakemuksia, on asianmukaista käyttää biometrisia tietoja uudelleen ja jäljentää ne ensimmäisestä viisumitietojärjestelmään kirjatusta hakemuksesta.
- (8) Viisumitietojärjestelmän käyttöön olisi sisällyttävä järjestelmällinen haku viisumitietojärjestelmästä käyttäen viisumitarraan sarjanumeroa yhdessä sormenjälkien tarkistamisen kanssa. Kun otetaan huomioon tällaisten hakujen mahdolliset vaikutukset odotusaikoihin rajanylityspaikoilla, siirtymäkauden ajan pitäisi kuitenkin olla poikkeuksellisesti mahdollista tiukasti määritellyissä olosuhteissa hakea tietoja viisumitietojärjestelmästä ilman sormenjälkien järjestelmällistä tarkistamista. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että tätä poikkeusta käytetään ainoastaan, jos sen edellytykset täyttyvät kokonaisuudessaan, ja että poikkeusta sovelletaan yksittäisillä rajanylityspaikoilla mahdollisimman lyhyen ajan ja mahdollisimman harvoin.
- (9) Sen vuoksi asetusta (EY) N:o 562/2006 olisi muutettava.
- (10) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, joka on sääntöjen vahvistaminen viisumitietojärjestelmän käytöstä ulkorajoilla, vaan se voidaan saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tämän tavoitteen saavuttamiseksi tarpeen.
- (11) Tässä asetuksessa noudatetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdassa tunnustetut sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn eurooppalaiseen yleissopimukseen ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaan kirjatut periaatteet.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 2. syyskuuta 2008 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston päätös, tehty 27. marraskuuta 2008.

⁽²⁾ EUVL L 105, 13.4.2006, s. 1.

⁽³⁾ EUVL L 218, 13.8.2008, s. 60.

- (12) Islannin ja Norjan osalta tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännöstön määräyksiä Euroopan unionin neuvoston sekä Islannin tasavallan ja Norjan kuningaskunnan välillä näiden kahden valtion osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehdyssä sopimuksessa ⁽¹⁾ tarkoitetulla tavalla siltä osin kuin ne kuuluvat kyseisen sopimuksen tietyistä yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä 17 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/437/EY ⁽²⁾ 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuun alaan.
- (13) Sveitsin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton välisessä Sveitsin valaliiton osallistumista Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen koskevassa sopimuksessa ⁽³⁾ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa tarkasteltuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/146/EY ⁽⁴⁾ 3 artiklan kanssa.
- (14) Liechtensteinin osalta tällä asetuksella kehitetään niitä Schengenin säännöstön määräyksiä, joita tarkoitetaan Euroopan unionin, Euroopan yhteisön, Sveitsin valaliiton ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan välillä allekirjoitetussa Liechtensteinin ruhtinaskunnan liittymistä Euroopan unionin, Euroopan yhteisön ja Sveitsin valaliiton väliseen Sveitsin valaliiton osallistumisesta Schengenin säännöstön täytäntöönpanoon, soveltamiseen ja kehittämiseen tehtyyn sopimukseen koskevassa pöytäkirjassa ⁽⁵⁾ ja jotka kuuluvat päätöksen 1999/437/EY 1 artiklan A kohdassa tarkoitettuun alaan tarkasteltuna yhdessä neuvoston päätöksen 2008/261/EY ⁽⁶⁾ 3 artiklan kanssa.
- (15) Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen ja Euroopan yhteisön perustamissopimukseen liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan 1 ja 2 artiklan mukaisesti Tanska ei osallistu tämän asetuksen antamiseen, asetus ei sido Tanskaa eikä asetusta sovelleta Tanskaan. Koska tällä asetuksella kehitetään Schengenin säännöstöä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen kolmannen osan IV osaston määräysten mukaisesti, Tanskan on mainitun pöytäkirjan 5 artiklan mukaisesti päätettävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun neuvosto on antanut tämän asetuksen, saat- taako se sen osaksi kansallista lainsäädäntöään.
- (16) Tällä asetuksella kehitetään sellaisia Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Yhdistynyt kuningaskunta ei osallistu Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin 29 päivänä toukokuuta 2000 tehdyn neuvoston päätöksen 2000/365/EY ⁽⁷⁾ mukaisesti. Yhdistynyt kuningaskunta ei näin ollen osallistu tämän asetuksen antamiseen, asetus ei sido sitä eikä asetusta sovelleta siihen.
- (17) Tällä asetuksella kehitetään sellaisia Schengenin säännöstön määräyksiä, joihin Irlanti ei osallistu Irlannin pyynnöstä saada osallistua joihinkin Schengenin säännöstön määräyksiin 28 päivänä helmikuuta 2002 tehdyn neuvoston päätöksen 2002/192/EY ⁽⁸⁾ mukaisesti. Irlanti ei näin ollen osallistu asetuksen antamiseen, asetus ei sido sitä, eikä asetusta sovelleta siihen.
- (18) Kyproksen osalta tämä asetus on vuonna 2003 tehdyn liittymisasiakirjan 3 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu Schengenin säännöstöön perustuva tai muuten siihen liittyvä säädös.
- (19) Tämä asetus on vuonna 2005 tehdyn liittymisasiakirjan 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu Schengenin säännöstöön perustuva tai muuten siihen liittyvä säädös,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutos

Muutetaan asetuksen (EY) N:o 562/2006 7 artiklan 3 kohta seuraavasti:

1) Lisätään a alakohdan jälkeen alakohdat seuraavasti:

”aa) Jos kolmannen maan kansalaisella on 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu viisumi, perusteelliseen maahantulotarkastukseen kuuluu myös viisuminhaltijan henkilöllisyyden ja viisumin aitouden tarkistaminen tutustumalla viisumitietojärjestelmässä (VIS) oleviin tietoihin viisumitietojärjestelmästä (VIS) ja lyhytaikaista oleskelua varten myönnettäviä viisumeja koskevasta jäsenvaltioiden välisestä tietojenvaihdosta 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 767/2008 ^(*) 18 artiklan mukaisesti.

ab) Edellisestä poiketen, jos

- i) odotusaika rajanylityspaikalla muodostuu liikennemäärien vuoksi kohtuuttomaksi,
- ii) kaikki saatavilla olevat henkilöstö-, välineistö- ja järjestelyvoimavarat on jo otettu käyttöön, ja

⁽¹⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 36.

⁽²⁾ EYVL L 176, 10.7.1999, s. 31.

⁽³⁾ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 52.

⁽⁴⁾ EUVL L 53, 27.2.2008, s. 1.

⁽⁵⁾ Neuvoston asiakirja 16462/06; saatavissa osoitteessa <http://register.consilium.europa.eu>.

⁽⁶⁾ EUVL L 83, 26.3.2008, s. 3.

⁽⁷⁾ EYVL L 131, 1.6.2000, s. 43.

⁽⁸⁾ EYVL L 64, 7.3.2002, s. 20.

- iii) sisäiseen turvallisuuteen ja laittomaan maahanmuuttoon liittyviä riskejä ei arvioinnin perusteella ole olemassa,

haku viisumitietojärjestelmästä voidaan suorittaa käyttäen kaikissa tapauksissa viisumitarran sarjanumeroa ja satunnaisesti viisumitarran sarjanumeroa yhdessä sormenjälkien tarkistamisen kanssa.

Kuitenkin kaikissa tapauksissa, joissa on epäilyjä viisuminhaltijan henkilöllisyydestä ja/tai viisumin aitoudesta, haku viisumitietojärjestelmästä on suoritettava käyttäen järjestelmällisesti viisumitarran sarjanumeroa yhdessä sormenjälkien tarkistamisen kanssa.

Tätä poikkeusta voidaan soveltaa ainoastaan asianomaisella rajanylityspaikalla niin kauan kuin edellä mainitut edellytykset täyttyvät.

- ac) Päätöksen viisumitietokannan käytöstä ab alakohdan mukaisesti tekee rajanylityspaikan johtava rajavartija, tai se tehdään korkeammalla tasolla.

Asianomaisen jäsenvaltion on viipymättä ilmoitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle tällaisista päätöksistä.

- ad) Kunkin jäsenvaltion on toimitettava Euroopan parlamentille ja komissiolle kerran vuodessa ab alakohdan soveltamista koskeva selvitys, josta on ilmentävä niiden kolmansien maiden kansalaisten määrä, jotka on tarkastettu viisumitietojärjestelmästä käyttäen ainoastaan viisumitarran sarjanumeroa, sekä ab alakohdan i alakohdassa tarkoitettu odotusaika.

- ae) Edellä olevaa ab ja ac alakohtaa sovelletaan enintään kolmen vuoden ajan siitä alkaen, kun viisumitietojärjestelmän käyttöönotosta on kulunut kolme vuotta. Komissio toimittaa ennen ab ja ac alakohdan toisen soveltamisvuoden loppua Euroopan parlamentille ja neuvostolle arvion niiden täytäntöönpanosta. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi arvioinnin perusteella pyytää komissiota esittämään asianmukaisia muutoksia tähän asetukseen.

(*) EUVL L 218, 13.8.2008, s. 60.”

- 2) Lisätään c alakohdan i alakohdan loppuun virke seuraavasti:

”Tällaiseen tarkistamiseen voi kuulua tutustuminen viisumitietojärjestelmässä oleviin tietoihin asetuksen (EY) N:o 767/2008 18 artiklan mukaisesti;”

- 3) Lisätään d alakohta seuraavasti:

”d) Jotta voidaan tunnistaa henkilöt, jotka mahdollisesti eivät täytä tai eivät enää täytä jäsenvaltioiden alueelle tulon taikka siellä oleskelun tai asumisen edellytyksiä, viisumitietojärjestelmässä oleviin tietoihin voidaan tutustua asetuksen (EY) N:o 767/2008 20 artiklan mukaisesti.”

2 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan kahdennestakymmenennestä päivästä asetuksen (EY) N:o 767/2008 48 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna päivänä jälkeen.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan jäsenvaltioissa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti.

Tehty Strasbourgissa 14 päivänä tammikuuta 2009.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

H.-G. PÖTTERING

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. VONDRA